

Finansiell Statistik
Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

Senest revideret:
11-01-2017

DANMARKS UDLANDSFORMUE

0 Administrative oplysninger om statistikproduktet

1 Indhold

2 Tid

3 Pålidelighed og usikkerhed

4 Sammenlignelighed

5 Tilgængelighed

6 Supplerende dokumentation

0 ADMINISTRATIVE OPLYSNINGER OM STATISTIKPRODUKTET

0.1 Navn

Danmarks aktiver og passiver over for udlandet.

0.2 Emnegruppe

Betalings- og kapitalbalancen

Nationalregnskab og betalingsbalance.

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor, person mv.

Danmarks Nationalbank, Finansiell Statistik,

Værdipapir- og betalingsbalancestatistik.

Lasse Nørgaard Vogelius,

tlf. 33 63 68 53, e-mail: Invo@nationalbanken.dk

Robert Wederkinck,

tlf. 33 63 68 63, e-mail: rwe@nationalbanken.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med statistikken er at vise Danmarks kapitalbalance over for udlandet, dvs. indlændinges finansielle aktiver og passiver over for udlændinge. Kapitalbalancen opgøres i overensstemmelse med retningslinjerne

i IMF's betalingsbalancemanual fra 2008 (BPM6). Det betyder bl.a., at aktiver og passiver som hovedregel er opgjort til markedsværdi.

Statistikken er blevet opgjort af Nationalbanken siden 1991. Tidligere blev den opgjort af Danmarks Statistik.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Statistikken bruges til at vurdere Danmarks finansielle stilling over for udlandet. Brugere er ministerier, interesseorganisationer, Nationalbanken, penge- og realkreditinstitutter, ECB, IMF, OECD, BIS mfl.

0.6 Kilder

Fra og med udgangen af 2004 er systemet til indsamling af oplysninger om såvel Danmarks kapital- og betalings-balance over for udlandet som betalingsbalancens finansielle poster baseret på følgende hovedkilder:

- Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter, jf. statistikkens kilder og metoder
- Statistik over offentlig forvaltning og service
- Værdipapirstatistik, jf. statistikkens kilder og metoder
- Investeringsforeningsstatistik, jf. statistikkens kilder og metoder
- Virksomhedsindberetninger
- Skatteoplysninger om ferieboliger.

Disse beskrives nærmere i afsnit 1.2.

0.7 Indsamlingshjemmel

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af [Nationalbanklovens](#) §14 a indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010, ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger inden for dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

0.8 Respondentbyrde

Der er direkte respondentbyrde for et udvalg af ikke-finansielle virksomheder samt forsikrings- og pensionselskaber. For de øvrige kilder stammer data fra andre registre eller indsamles af andre.

0.9 EU-regulering

Grundlaget for indsamling af data er ECB's retningslinjer af 9. december 2011 vedrørende betalings- og kapitalbalancestatistik (ECB/2011/23) med senere tilføjelser (ECB/2013/25).

1 INDHOLD

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken indeholder beholdningstal for aktiver og passiver samt balancer opgjort ultimo hvert kvartal. Der opgøres på sektorer og investeringstyper, jf. afsnit 1.2.

1.2 Statistiske begreber

Oplysninger om kapitalbalancen er baseret på de 6 hovedkilder nævnt i afsnit 0.6. Indsamlingen af data for hver af disse kilder er bygget op omkring identiteten:

beholdning primo perioden

+ periodens transaktioner

+ periodens værdireguleringer mv.

= beholdning ultimo perioden,

hvor beholdningstal svarer til kapitalbalancen, og transaktionstal svarer til betalingsbalancens finansielle poster, jf. Nationalbankens statistik. Betalingsbalancens finansielle poster. Værdireguleringer mv. dækker foruden valutakurs- og prisændringer også andre ændringer som følge af fx omklassificering mellem sektorer eller investeringstyper. Eksempelvis foretages omklassificering fra porteføljeinvestering til direkte investering, når en aktieinvestor øger sin beholdning fra under 10 pct. til over 10 pct. af et selskabs egenkapital. I Nationalbankens Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter og de fleste virksomhedsindberetninger rapporteres hvert af elementerne i identiteten. De indberettede tal kan således afstemmes.

I forbindelse med offentliggørelse af data foretages afstemning i forhold til kvartalets fejl og udeladelser, som opgøres i betalingsbalancen. Fejl og udeladelser er forskellen mellem de registrerede transaktioner i betalingsbalancens finansielle poster på den ene side og transaktioner på betalingsbalancens løbende poster plus kapitaloverførsler på den anden side. En konsekvens af fejl og udeladelser er, at de registrerede beholdninger ikke er korrekte. Afstemningen skal sikre, at beholdningerne afspejler de underliggende bevægelser og resulterer i, at beholdningerne enten op- eller nedjusteres.

Afstemningen sker eksklusive sektorerne Danmarks Nationalbank og offentlig forvaltning og service. For førstnævnte er fejl og udeladelser pr. definition lig nul og sidstnævnte er afstemt af Danmarks Statistik.

Afstemningen sker for de øvrige sektorer ved at øge transaktionerne med kvartalets fejl og udeladelser fordelt på balance, instrument, sektor, land,

valuta og oprindelig løbetid. Fordelingsnøglen vægtes i forhold til de enkelte dimensioners vægt i de samlede aktiver og passiver over for udlandet eksklusive Danmarks Nationalbank og offentlig forvaltning og service.

For MFI-sektoren ændres beholdningerne ikke, da de placerede transaktioner modsvares af værdiændringer med modsat fortegn.

For øvrige sektorer justeres beholdningerne med de placerede transaktioner.

Næsten alle indberetninger, uanset kilde, foretages månedligt. Hertil kommer årsindberetninger om beholdninger fra virksomheder, der er karakteriseret ved at have små transaktioner, men relativt store beholdninger over for udlandet.

I det følgende beskrives de enkelte kilder i relation til sektorer.

Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter (MFI-statistik)

MFI-statistikken omfatter Nationalbanken, penge- og realkreditinstitutter samt andre kreditinstitutter. MFI-statistikken er udformet i overensstemmelse med retningslinjer fastlagt af ECB. Retningslinjerne svarer overordnet set til retningslinjerne i BPM6. Enkelte steder har det været nødvendigt at foretage estimation af manglende opdelinger.

Kilden til Nationalbankens udenlandske beholdninger af reserveaktiver er nu MFI-statistikken. Tidligere blev valutareservens tal, som offentliggøres i Nationalbankens pressemeddelelse "Valuta og likviditet", brugt som approksimation. De to opgørelser afviger fra hinanden. Reserveaktiverne omfatter, modsat opgørelsen af valutareserven, alle beholdninger over for udlandet, dvs. inklusive Nationalbankens udenlandske aktier, tilgodehavende renter, uafviklede derivater og kronemellemværender med pengeinstitutter på Færøerne og i Grønland. Desuden opgøres reserveaktiverne til markedsværdi modsat valutareserven, som opgøres til bogført værdi (akkumulerede transaktioner) gennem året.

Husholdningers lån og indskud i udlandet opgøres ud fra danske MFI'ers udenlandske filialer og dattervirksomheder.

Investeringsforeningsstatistik

Statistikken er baseret på indberetninger fra danske investeringsforeninger eller foreningernes investeringsforvaltningsselskab. Statistikken er en månedlig opgørelse over danske investeringsforeningers aktiver og passiver og bevægelserne på specifikke instrumenter. Desuden indeholder den en oversigt over, hvilke sektorer der holder investeringsbeviserne,

og hvilke sektorer investeringsforeningerne investerer i. Statistikken er udformet i overensstemmelse med retningslinjer fastlagt af ECB.

SKAT

Ferieboliger til privat brug klassificeres som egenkapital. Tallene er fra ultimo 2006 baseret på oplysninger fra SKAT. Indlændinges ferieboliger i udlandet blev til og med ultimo 2004 estimeret på grundlag af Betalingsstatistikken, hvorudlændinges ferieboliger i Danmark, herunder ferieboliger som tilhørte indlændinge, der flyttede til udlandet, ikke blev registreret. Tallene indtil udgangen af 2005 er derfor nul. Tallene ultimo 2005 og gennem 2006 er estimeret på basis af SKATs tal ultimo 2006.

Statistik over offentlig forvaltning og service

Kilderne til oplysning om statsobligationer mv. ejet af udlandet er Nationalbankens bank- og markedsafdeling, som forvalter statens lån, og Nationalbankens Værdipapirstatistik. Andre offentlige finansielle aktiver og passiver over for udlandet indberettes direkte af de relevante myndigheder.

Værdipapirstatistik

For danske værdipapirer udstedt i Danmark og ejet af udlændinge er kilden primært VP Securities (VP). Danske papirer udstedt i udlandet indberettes særskilt til Nationalbanken. For udenlandske værdipapirer ejet af indlændinge kommer oplysningerne primært fra depotbanker i Danmark. Hvis virksomheder deponerer sådanne papirer i udlandet, indgår oplysningerne i virksomhedsindberetningerne til Nationalbanken. Det antages, at husholdninger i al væsentlighed deponerer udenlandske værdipapirer i depotbanker i Danmark. Der indsamles ikke længere oplysninger direkte fra husholdningerne. Værdipapirstatistikken er opbygget på fondskodeniveau. Oplysninger om de enkelte udstedelser er baseret på VP for danske værdipapirer og ECB's centrale værdipapirdatabase (CSDB) for udenlandske værdipapirer. Oplysninger om udenlandske ejere af danske værdipapirer er forbundet med væsentlig usikkerhed, da kun det første depotsted er registreret hos VP. Internationale investorers udprægede brug af depotbanker i lande som Belgien og Luxembourg medfører, at den offentliggjorte landefordeling ikke afspejler, hvor køberne af danske værdipapirer i sidste ende er hjemmehørende. Ved hjælp af grundoplysningerne om de enkelte værdipapirer kan Nationalbanken ud fra identifikationsnumrene (ISIN-kode) og ejerens beholdning udlede værdiændringer samt sektor for udsteder/ejer til brug for kapitalbalanceopgørelsen. Transaktioner til Nationalbankens statistik Betalingsbalancens finansielle poster beregnes residualt.

Virksomhedsindberetninger

Populationen for virksomhedsindberetningerne er opdelt i:

- ca. 500 virksomheder der indberetter månedligt,
- ca. 250 virksomheder der indberetter årligt.

Virksomhedsindberetninger indhentes fra ikke-finansielle selskaber, andre finansielle formidlere mv. samt forsikringsselskaber og pensionskasser. Indberetningerne vedrører i det væsentlige direkte investeringer, derivater og andre investeringer, fx lån og indskud.

Indberetningerne er opdelt i skemaer, der i store træk svarer til de finansielle poster i en virksomheds regnskab. I skemaerne indberettes alle elementer i identiteten. Investeringer i egenkapital (direkte investering) værdiansættes til den bogførte værdi, der typisk ikke foreligger på månedsbasis. Derfor fremskrives værdien på baggrund af skøn for overskud og udviklingen i valutakursen. Fremskrivningerne revideres på baggrund af tal fra årsregnskabet, der indberettes på årlig basis. For indberettere der kun indsender en årlig indberetning foretages månedsvise fremskrivninger på baggrund af tilgængelige oplysninger for pris- og valutakurser, indtil den næste årsindberetning foreligger, hvorefter den fremskrevne periode revideres.

Værdiansættelse

Som hovedregel opgøres beholdningerne til markedsværdi inkl. tilgodehavende/skyldige renter eller geninvesteret indtjening, jf. nedenfor. Beholdninger i fremmed valuta omregnes til danske kroner med valutakursen på opgørelsesdagen.

For børsnoterede aktier, herunder aktier i form af direkte investeringer, opgøres værdien ud fra børskursen. Værdien af egenkapital i unoterede virksomheder opgøres til indre værdi (eventuelt efter omregning fra kostpris, såfremt virksomheden anvender dette regnskabsprincip). Unoterede porteføljeværdipapirer indberettes til skønnet markedsværdi.

Lån og indskud opgøres altovervejende til nominal værdi.

Værdien af beholdningerne, som opgjort ovenfor, tillægges tilgodehavende/skyldige renter eller geninvesteret indtjening, jf. nedenfor. Tilgodehavende/skyldige renter (for obligationer tales om vedhængende renter) er renter, som er optjent fra renteterminens begyndelse til tidspunktet for opgørelsen.

Nationalbankens Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter tillægges indberettede eller beregnede tilgodehavende/skyldige renter for alle beholdninger.

Geninvesteret indtjening vedrører direkte investeringer og omfatter den del af en virksomheds overskud, der ikke udloddes. Geninvesteret indtjening fremskrives på basis af et aggregeret skøn for overskuddet i virksomhederne og løbende oplysninger om udbetalte udbytter. For formueindkomsten fra direkte investeringer erstattes de foreløbige skøn først af indberettede data op til 22 måneder efter referenceperiodens afslutning og er dermed forbundet med større usikkerhed end de øvrige data. Indtil da er de månedlige opgørelser baseret på skøn og dermed forbundet med større usikkerhed end indberettede data. Geninvesteret indtjening lægges til det senest indberettede beholdningstal for egenkapital og reserver.

Beholdningerne fordeles på investeringstype og på sektorer, jf. nedenfor.

Investeringstype

Opdelingen på investeringstyper følger BPM6. Der opereres med følgende investeringstyper, hvoraf nogle er opdelt yderligere:

Direkte investeringer omfatter aktier eller andre kapitalandele, hvor en investor besidder mindst 10 pct. af egenkapitalen eller stemmerne i en virksomhed. Desuden omfatter direkte investeringer lån og kreditter mellem virksomheder, der er forbundet direkte eller indirekte (fx søsterselskaber) med hinanden (benævnt koncernlån mv.). Direkte investeringer inkluderer gennemløbsinvesteringer. Gennemløbsinvesteringer er direkte investeringer fra udlandet i et holdingselskab i Danmark, som videreinvesterer midlerne i udlandet. Gennemløbsinvesteringer er endvidere karakteriseret ved, at holdingselskabet ikke har aktivitet i Danmark (af betydning) og normalt ikke ejer selskaber i Danmark. I Nationalbankens statistik Direkte investeringer ind og ud af Danmark - kvartalsvise transaktioner vises direkte investeringer henholdsvis uden gennemløbsinvesteringer og gennemløbsinvesteringer separat.

Porteføljainvesteringer omfatter aktier eller andre kapitalandele, der ikke er direkte investeringer, og obligationer (også kaldet gældsinstrumenter).

Finansielle derivater.

Andre investeringer omfatter handelskreditter, lån og indskud samt øvrige mellemværender.

Sektor

Opdelingen på sektorer følger Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ESA2010). Der opereres med følgende sektorer:

- *Ikke-finansielle selskaber.*
- *Danmarks Nationalbank*, herunder specificeres bankens valutareserveaktiver på investeringstype.
- *Pengeinstitutter.*
- *Realkreditinstitutter.*
- *Investeringsforeninger.*
- *Holdingselskaber mv.*, både holdingselskaber som ejer finansielle og ikke-finansielle selskaber.
- *Forsikringselskaber og pensionskasser*, herunder ATP.
- *Andre finansielle selskaber*, herunder fx finansielle hjælpevirksomheder.
- *Offentlig forvaltning og service*, herunder staten.
- *Husholdninger mv.*, herunder velgørende organisationer o.l., der leverer varer og tjenester til husholdninger.

2 TID

2.1 Referencetid

Statistikken opgøres ultimo kvartalet.

2.2 Udgivelsestid

Statistikken offentliggøres 3 måneder efter udgangen af kvartalet, dvs. sidste hverdag i marts, juni, september og december.

2.3 Punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

2.4 Hyppighed

Statistikke offentliggøres hvert kvartal.

3 PÅLIDELIGHED OG USIKKERHED

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken er baseret på virksomhedsindberetninger, der er indsamlet fra ca. 750 virksomheder. Statistikkenes pålidelighed er derfor afhængig af

pålideligheden af de enkelte virksomheders rapporteringer. For de øvrige kilder henvises til deres tilhørende kilder og metoder.

3.2 Usikkerhedskilder

Population og opregning

Virksomhedsindberetningerne er udsendt til et udsnit af virksomheder. Ved udvælgelsen er der taget hensyn til, at forskellige delområder, fx investeringstype og sektor, er dækket.

Virksomheder med de største finansielle transaktioner med udlandet indberetter transaktioner på månedsbasis og nogle supplerende oplysninger på årsbasis.

Virksomheder med små transaktioner, men relativt store beholdninger indberetter beholdninger én gang om året. Transaktionerne gennem året – bortset fra geninvesteret indtjening, jf. nedenfor – antages at være nul.

Beholdningstallene reguleres gennem året med valutakursændringer. Egenkapital reguleres tillige med geninvesteret indtjening. Efterfølgende foretages revision af de fremskrevne tal på grundlag af de faktisk indberettede beholdningstal.

Tilsammen repræsenterer de to udsnit en dækningsgrad på over 90 pct. af de historiske finansielle udlandsbetalinger. Dækningsgraden er afhængig af investeringstype og sektor. Der foretages en opregning af de indberettede tal (beholdninger, transaktioner og værdireguleringer) på i gennemsnit 5 pct. varierende mellem 0-15 pct.

For de øvrige kilder er dækningsgraden tæt på 100 pct. Disse tal opgøres ikke. Med hensyn til særlige usikkerhedskilder for de øvrige kilder henvises til kildernes egne kilder og metoder, jf. afsnit 0.6.

3.3 Tal for usikkerhed

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

4 SAMMENLIGNELIGHED

4.1 Sammenlignelighed over tid

Ved årsskiftet 2004/05 overgik Nationalbanken til et andet system til at opgøre Danmarks betalings- og kapitalbalance, herunder betalingsbalancens finansielle poster. Det betyder, at data fra før 2005 ikke er opgjort efter samme metode som data fra 2005.

Før årsskiftet 2004/05 byggede opgørelsen af Danmarks betalingsbalance altovervejende på Nationalbankens Betalingsstatistik, som var en

totaltælling. Den ændrede opgørelse er baseret på en stikprøve, som efterfølgende opregnes. Endvidere inddrages der yderligere information i opgørelsen. Det drejer sig om opgørelse af ikke-udloddet overskud (også kaldet geninvesteret indtjening), handelskreditter, optjente renter og løbetidsforkortende renter. Disse poster fremgik ikke af Nationalbankens Betalingsstatistik.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

Der findes ikke sammenlignelig statistik.

4.3 Forhold mellem foreløbige og endelige tal

Statistikken revideres normalt 1 referenceperiode tilbage, når det indværende kvartal offentliggøres, se i øvrigt [Nationalbankens revisionspolitik for finansiel statistik](#) med tilhørende [revisionscyklus](#).

5 TILGÆNGELIGHED

5.1 Distributionskanaler

Offentliggøres kvartalsvis på:

www.nationalbanken.dk

<http://nationalbanken.statistikbank.dk>

www.statistikbanken.dk

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

Kilder og metoder omhandler ikke tal, der lagres.

5.3 Dokumentation

Opgørelse af kapitalbalancen er udførligt beskrevet i Jens Hald, [Danmarks betalings- og kapitalbalance](#), Danmarks Nationalbank, 2007.

5.4 Øvrige oplysninger

Der foreligger ingen øvrige oplysninger.

6 SUPPLERENDE DOKUMENTATION

Ingen.